

Marcin Hibner

Politechnika Śląska

e-mail: m.hibner@interia.pl

Studenckie koło naukowe w oczach studentów na przykładzie SKN „Bezpieczna Ściana”

STRESZCZENIE

Uzupełnieniem w wypełnianiu misji wydziału każdej uczelni jest studenckie koło naukowe. Jednym z tego rodzaju przykładów jest SKN „Bezpieczna Ściana” na Wydziale Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej. W roku jubileuszu dziesięciolecia koła wśród członków przeprowadzono badanie ankietowe, w którym poddano ocenie działalność stowarzyszenia, a tym samym zbadano, jak jest ono widziane w oczach jego członków.

Słowa kluczowe: koło naukowe, studenci.

Wstęp

Powstanie studenckiego koła naukowego oraz jego kolejne etapy działania opierają się w głównej mierze na inicjatywie studenckiej. Aby koło rozwijało się i osiągało sukcesy, musi wystąpić synergia pomiędzy opiekunem koła, który motywuje, a członkami studenckiego koła naukowego, którzy działają z zaangażowaniem. Praca opiekuna na rzecz studenckiego koła naukowego wykracza poza jego obowiązki służbowe, ale w sposób szczególny wpisuje się w misję nauczyciela akademickiego¹. Dla studenta – młodego człowieka – opiekun studenckiego koła naukowego staje się nauczycielem, wychowawcą, mistrzem i autorytetem.

Działalność uczelni wyższej polega na przekazywaniu wiedzy oraz kształtowaniu postaw społecznych, zachowań oraz hierarchii wartości. Dlatego też koła naukowe stanowią ważny element w wypełnianiu misji i zadań uczelni wyższej.

Aby koło istniało i prowadziło działalność, musi się wokół niego zgromadzić odpowiednia grupa studentów jak i pracowników naukowych oraz musi istnieć stały dopływ nowych osób chcących zostać członkami koła. Wtedy jest wielka szansa, że wspólnie będą poszukiwać rozwiązań różnych problemów i prowadzić badania naukowe.

Z okazji jubileuszu 10-lecia jednego z kół naukowych na Politechnice Śląskiej wśród obecnych członków koła przeprowadzono badanie ankietowe. Celem badania było określenie wpływu koła naukowego na rozwój studentów.

---

¹ L. Kurcz, *Studenckie koła naukowe: rola i zadania opiekuna koła*, „Sesje Studenckich Kół Naukowych” 2007, tom 1, Wydawnictwo Studenckiego Towarzystwa Naukowego.

SKN „Bezpieczna Ściana”

Studenci Wydziału Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej w roku akademickim 2007/2008 w Instytucie Eksploatacji Złóż powołali do życia Studenckie Koło Naukowe „Bezpieczna Ściana”. Koło to w swojej działalności statutowej zapisało²:

- poszerzanie procesu dydaktycznego w ramach realizowanych programów kształcenia,
- rozwijanie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy,
- udział w pracach badawczych, wdrożeniowych, projektowych,
- umożliwianie publikacji wyników swoich prac w czasopismach naukowych,
- zwiększanie zainteresowania nauką, poszerzanie swoich zainteresowań,
- kształtowanie cech osobowych, zachowań i kultury osobistej,
- motywacja do dalszego rozwoju osobistego oraz naukowego,
- przygotowanie merytoryczne do świadomego wyboru swojej dalszej drogi kształcenia,
- budowanie potrzeby ciągłego doskonalenia się i rozwoju,
- ochrona dziedzictwa myśli inżynierskiej i tradycji górniczych,
- działalność integracyjno-kulturalna,
- budowanie więzi z uczelnią, podtrzymywanie tradycji.

Koło „Bezpieczna Ściana” prowadzi działalność naukową, turystyczną i kulturalną. W obszarze działań naukowych należy wymienić udział członków koła w wielu imprezach naukowych. Rokrocznie uczestniczą w Krakowie w Szkole Eksploatacji Podziemnej, w trakcie której odbywa się Międzynarodowy Turniej Wiedzy Górniczej dla studentów uczelni górniczych. W każdej edycji osoby biorące udział z ramienia koła osiągają wysokie miejsca, w tym medalowe³. Przedstawiciele „Bezpiecznej Ściany” reprezentują Wydział Górnictwa i Geologii na konferencji „Topical Issues of Rational Use of Natural Resources” organizowanej corocznie przez Sankt-Petersburski Państwowy Instytut Górniczy⁴. Jest to konferencja-konkurs adresowana do młodych pracowników nauki (studenci, doktoranci i młodzi doktorzy), w której nagrodami są wyróżnienia (dyplomy) oraz granty na stypendia doktoranckie w uczelni rosyjskiej. Przedstawiciele Politechniki Śląskiej w ubiegłych latach brali udział w tej konferencji-konkursie z dużymi sukcesami.

W ramach prac na uczelni organizowane są seminaria naukowe, Konferencje Studenckich Kół Naukowych działających na wydziale⁵, a także studenci uczestniczą przy organizacji Nocy Naukowców Politechniki Śląskiej, Śląskiego Festiwalu Nauki i przy wielu innych tego rodzaju wydarzeniach.

Wyjazdy poznawcze organizowane przez koło do zakładów pracy czy ośrodków naukowych mają za zadanie zapoznanie studentów z nowymi technologiami, różnymi problemami technicznymi oraz budowanie więzi koleżeńskich jak i integrowanie z bracią górniczą.

---

² Statut SKN „Bezpieczna Ściana” działającego na Wydziale Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej; E. Zajęcki, M. Lustyk, *Współpraca koła lokomotyw z szyną w lukach o małych promieniach*, „Trakcja i Wagony” 1980, nr 11–12.

³ M. Bujara, *Primo Bezpieczeństwo – dziesięciolecie koła naukowego „Bezpieczna Ściana”*, „Biuletyn Politechniki Śląskiej” 2017, Gliwice, s. 56–57.

⁴ Ibidem

⁵ S. Boron, J. Kania, *Konferencja Kół Naukowych*, „Biuletyn Politechniki Śląskiej” 2014, Gliwice, s. 40–41.

Ryc. 1. Stare i nowe logo

Źródło: dokumenty SKN „Bezpieczna Ściana”.

Koło Naukowe „Bezpieczna Ściana” posiada własną identyfikację wizualną w postaci logo (rys. 1.), które umożliwia prezentowanie działań w społecznościowych środkach przekazu, takich jak Facebook, Twitter oraz strona internetowa.

Badania ankietowe

Do badań i oceny działalności Studenckiego Koła Naukowego można wykorzystać różne metody i techniki badawcze, jedną z nich jest metoda sondażu. Na potrzeby realizacji niniejszego tematu opracowano autorski kwestionariusz ankiety składający się z 9 pytań (zamkniętych i otwartych). Pytania zawarte w kwestionariuszu były bezpośrednio kierowane do członków Studenckiego Koła Naukowego „Bezpieczna Ściana”. Próbę badawczą ustanowiono na poziomie 90% członków Koła „Bezpieczna Ściana”. Ankiety wypełniło 15 osób, które zostały poinformowane przez ankietera o celu badawczym, następnie przystąpiły do wypełniania arkuszy. Całkowity czas ankietyzacji wyniósł 15 min. Wyniki badań i analiza odpowiedzi została przedstawiona w tabelach 1–10.

W tabeli 1 przedstawiano indywidualne dane charakteryzujące osoby biorące udział w ankiecie.

Tabela 1. Charakterystyka osób ankietowanych

Osoba ankietowana	Wiek w latach	Staż w SKN „BS” w latach	Rok studiów	Specjalność na kierunku Górnictwo i Geologia
1	22	1	III	EZIZO
2	22	1	III	EZIZO
3	24	3	mgr	EZIZO
4	23	2	IV	EZIZO
5	21	1	III	EZIZO
6	24	3	mgr	EZIZO
7	22	1	III	EZIZO
8	22	1	IV	EZIZO
9	23	2	IV	EZIZO
10	22	1	III	EZIZO
11	24	3	mgr	MGBD
12	23	1	III	BPIOP
13	22	1	III	EZIZO
14	22	1	III	EZIZO
15	22	1	III	BPIOP

EZIZO – Eksploatacja Złóż i Zagospodarowanie Odpadów; BPIOP – Budownictwo Podziemne i Ochrona Powierzchni; MGBD – Maszyny Górnicze Budowlane i Drogowe

Źródło: opracowanie własne.

Odpowiedzi na pytanie: „Czy koło naukowe pomaga rozwijać Twoje zainteresowania z dziedziny górnictwa?” przedstawiono w tabeli 2. Wszyscy ankietowani członkowie koła stwierdzili, że członkostwo w kole pozwala im rozwijać zainteresowania związane z górnictwem. Z uzyskanych odpowiedzi na pytanie, można postawić wniosek, że koło spełnia postawiony sobie cel.

Tabela 2. Uzyskane wyniki dotyczące odpowiedzi na pytanie nr 1

Czy koło naukowe pomaga rozwijać Twoje zainteresowania z dziedziny górnictwa?					
Tak		Nie		Suma	
Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
15	100	0	0	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 3 przedstawia wyniki odpowiedzi na pytanie dotyczące organizowanych seminariów naukowych przez Koło „Bezpieczna Ściana”. Badani studenci w 93% są zadowoleni z seminariów naukowych organizowanych raz w semestrze. Członkowie koła w trakcie seminarium przedstawiają referat na wybrany przez siebie temat związany z zakresem działalności koła.

Tabela 3. Uzyskane wyniki dotyczące odpowiedzi na pytanie nr 2

Czy jesteś zadowolony z seminariów naukowych organizowanych przez koło?					
Tak		Nie		Suma	
Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
14	93	1	7	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Wyniki odpowiedzi na pytanie: „Czy jesteś zadowolony z warsztatów naukowych?” prezentuje tabela 4. Osób niezadowolonych z tej formy czy też treści prezentowanych w trakcie warsztatów jest 13%.

Tabela 4. Uzyskane wyniki dotyczące odpowiedzi na pytanie nr 3

Czy jesteś zadowolony z warsztatów naukowych?					
Tak		Nie		Suma	
Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
13	87	2	13	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Kolejne pytanie dotyczyło zadowolenia z wyjazdów poznawczych związanych z szeroko rozumianym górnictwem. Pozytywną odpowiedź zadeklarowało 100% badanych członków koła (tabela 5). Osoby te mają wybór oraz proponują i organizują dla pozostałych członków wyjazdy poznawcze.

Tabela 5. Uzyskane wyniki dotyczące odpowiedzi na pytanie nr 4

Czy jesteś zadowolony z wyjazdów poznawczych związanych z szeroko rozumianym górnictwem?					
Tak		Nie		Suma	
Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
15	100	0	0	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 6 zawiera odpowiedzi na pytanie o wygłaszane referaty na warsztatach naukowych: „Czy wpływają na poznanie Twoich umiejętności prezentacyjnych?” Wszyscy ankietowani odpowiedzieli pozytywnie. Czynny udział w warsztatach pozwala uczestnikom rozpoznać swoje słabe i mocne strony.

Tabela 6. Uzyskane wyniki dotyczące odpowiedzi na pytanie nr 5

Czy referaty wygłaszane na warsztatach naukowych umożliwiają Tobie poznanie swoich umiejętności reprezentacyjnych?					
Tak		Nie		Suma	
Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
15	100	0	0	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Pytanie szóste z kwestionariusza dotyczyło konferencji Kół Naukowych. Odpowiedzi na to pytanie pozwalają postawić wniosek, że konferencje przyczyniają się do zwiększania wiedzy ankietowanych studentów w zakresie techniki górniczej (tabela 7), ponieważ 93% osób odpowiedziało twierdząco na tak postawione pytanie. Mała liczba respondentów (7%) nie odczuwa, aby tego rodzaju wydarzenia wniosły wkład do ich rozwoju osobistego oraz poszerzenia wiedzy górniczej.

Tabela 7. Uzyskane wyniki dotyczące odpowiedzi na pytanie nr 6

Czy konferencje Kół Naukowych zwiększają Twój zakres wiedzy górniczej?					
Tak		Nie		Suma	
Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
14	93	1	7	15	100

Źródło: opracowanie własne.

W tabeli 8 członkowie Koła Naukowego „Bezpieczna Ściana” wyrazili swoją opinię na temat przynależności do stowarzyszenia. „Czy bycie częścią społeczności koła motywuje do samodzielnej pracy twórczej?” Twierdząco na tak postawione pytanie odpowiedziało 73% badanych studentów.

Tabela 8. Uzyskane wyniki dotyczące odpowiedzi na pytanie nr 7

Czy członkostwo w Kole Naukowym dopinguje Cię do samodzielnej pracy twórczej?					
Tak		Nie		Suma	
Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
11	73	3	26	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Przedostatnie pytanie z arkusza dotyczyło zadowolenia z prac Koła Naukowego (tabela 9). Osoby niezadowolone z działalności koła stanowią 13%.

Tabela 9. Uzyskane wyniki dotyczące odpowiedzi na pytanie nr 8

Czy jesteś zadowolony z prac Koła?					
Tak		Nie		Suma	
Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
13	87	2	13	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Pytanie kończące ankietę miało na celu uzyskanie odpowiedzi, czy badani zachęcali innych studentów do zasilenia szeregów koła. Jedenaście osób odpowiedziało „Tak” (73% – tabela 10). Studenci nie wstydzą się przynależności do koła, identyfikują się z nim oraz z wszelkimi działaniami podejmowanymi przez zarząd

Tabela 10. Uzyskane wyniki dotyczące odpowiedzi na pytanie nr 9

Czy proponowałeś kolegą/koleżanką wstąpienie do Koła?					
Tak		Nie		Suma	
Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
11	73	4	26	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Zakończenie

Od pracy w kole naukowym studenci oczekują podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności praktycznych oraz poszerzenia zakresu swoich kompetencji. Studenci poprzez udział w pracach koła chcą nie tylko otrzymywać wiedzę merytoryczną, ale w szczególności zdobyć umiejętności organizacyjne i pracy w zespole.

W programie studiów nie zawsze jest czas na szczegółowe zagłębienie się w wybrany specjalistyczny temat, który zainteresował studentów. Dlatego też w kole naukowym otrzymują możliwość poszerzenia i uzupełnienia tej wiedzy. Inspirowani przez opiekunów kół otrzymują lepsze przygotowanie naukowe i praktyczne, co pozwala sprostać wysokim wymaganiom stawianym przez rynek pracy.

Bibliografia

- Boron S., Kania J., *Konferencja Kół Naukowych*, „Biuletyn Politechniki Śląskiej” 2014, Gliwice, s. 40–41.
- Bujara M., *Primo Bezpieczeństwo – dziesięciolecie koła naukowego „Bezpieczna Ściana”*, „Biuletyn Politechniki Śląskiej” 2017, Gliwice, s. 56–57.
- Kurcz L., *Studenckie koła naukowe: rola i zadania opiekuna koła*, „Sesje Studenckich Kół Naukowych” 2007, tom 1, Wydawnictwo Studenckiego Towarzystwa Naukowego.
- Statut SKN „Bezpieczna Ściana” działającego na Wydziale Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej.

SUMMARY

Marcin Hibner

Students scientific circle - perception by members on the example of SKN Safe Wall

The mission of the faculty of each university is complemented by a student research group. One such example is the Safe Longwall at the Faculty of Mining and Geology of the Silesian University of Technology. In the anniversary year of the 10th anniversary of the circle, a questionnaire survey was conducted among the members of the circle, in which the activities of the circle were evaluated and thus how the scientific circle is perceived by its members.

Key words: scientific club, students.

Data wpływu artykułu: 8.08.2019 r.

Data akceptacji artykułu: 18.10.2019 r.